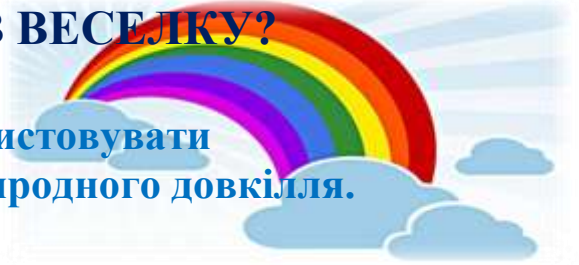

ХТО РОЗФАРБУВАВ ВЕСЕЛКУ?

Як ефективно використовувати розвивальний потенціал природного довкілля.

1. Розмірковуюйте разом

Усі діти проживають період «чомушки». Тож, коли ваша дитина вкотре запитає «чому?», запропонуйте їй самій поміркувати і спробувати відповісти на кілька цікавих запитань. Приміром:

- ✓ Чому Землю називають блакитною планетою?
- ✓ Навіщо потрібен Місяць? Чому він змінює свою форму?
- ✓ Чому веселка має різні кольори? Хто її розфарбував?
- ✓ Чи можна гуляти по Сонцю?
- ✓ Сонце - це добре чи погано? Хто товаришує із сонечком?
- ✓ Якби не було Сонця, що трапилося б?
- ✓ Чи стоїть Сонце на місці, коли ми йдемо?
- ✓ Як можна визначити час, якщо немає годинника?
- ✓ Що буде, якщо всі люди на планеті одночасно підстрибнуть?
- ✓ Чому літаки не падають?
- ✓ Чому сніг білий? Чому трава зелена?

На запитання, які мають логічне пояснення, пошукайте відповіді разом із дитиною.

2. Навчайтеся разом

- Під час прогулянки до лісу чи водойми закріпіть із дитиною основні правила поведінки у природі: обговоріть їх, поясніть, чому поводитися потрібно саме так, а не інакше, чим загрожує природі наше недбальство чи необачність. У різні моменти за потреби ще раз проговорюйте з дитиною відповідні правила. На прогулянку до лісу чи водойми ходи лише із дорослими, а повертайся додому завжди до темноти.
- У лісі й навколо водойми ходи лише протоптаними стежками, щоб не витоптати диких рослин і не затоптати ґрунт.
- У жодному разі не турбуй «місцевих мешканців»: не розворушуй мурашники, не чіпай пташиних гнізд, не зривай павутиння.
- Не сміти у природі. Навіть така дрібничка, як жувальна гумка, може нашкодити птахам, які не мають рук, аби відліпити її від свого дзьобика. Через це деякі птахи гинуть.
- Поводься у природі тихо: не шуми, не кричи, не вмикай голосно музику.
- І Ніколи не лови й не забирай з лісу дитинчат диких тварин, пташенят, комах. По-перше, вони можуть бути небезпечні, а по-друге, просто загинуть у неволі.
- Не зривай і в жодному разі не куштуй невідомих ягід, плодів, грибів тощо. Вони можуть бути отруйні.

3. Працюйте і творіть разом

Залучайте дитину до різних цікавих видів діяльності, які допоможуть їй закріпити нові знання.

Доглядайте за рослинами. Щоразу, коли працюєте із кімнатними рослинами висаджуєте, розмножуєте, - спонукайте дитину долучитися. Покажіть їй, як можна розмножити рослину в різний спосіб - насінням, черенкуванням, вусами або частинами кореня, пагонами, живцями, поділом куща тощо. Нехай дитина активно допомагає: насипає й поливає ґрунт, вкладає насінину чи пагінець у лунку.

Висаджуйте цибулю. Навіть якщо ви зазвичай не висаджуєте цибулю в домашніх умовах, зробіть це заради дитини. Нехай вона протягом тижня веде спостереження за тим, як розвивається рослина, за потреби поливає її, веде записи у власному «Щоденнику дослідника». Запропонуйте дитині навіть відзняти серію коротких відео.

Створіть макет Землі. Запропонуйте дитині разом виготовити макет Землі на карті світу. Для цього на кожному континенті прикріпіть вирізані зі старих журналів силуетні зображення характерних для цієї місцевості рослин, тварин тощо.

4. Грайте разом

Під час тривалої подорожі, на прогулянці в місті чи у природі або просто на дозвіллі вдома запропонуйте дитині пограти в ігри, де потрібно задіяти логіку, уміння аналізувати й робити висновки.

Передбач. Змодельуйте й опишіть дитині кілька ситуацій. Нехай вона спробує передбачити їхні наслідки. Приміром: «Що трапиться, якщо... всі люди мешкатимуть у будинках без вікон; закінчатся запаси бензину; Земля почне швидше обертатися навколо Сонця; збільшиться температура на Землі».

Порівняй. Запропонуйте дитині знайти спільне й відмінне між двома об'єктами. Це може бути, до прикладу, відро для сміття й корзина для брудного одягу, варена й сира квасоля, білий і чорний светр тощо.

Знайди зв'язок. Запропонуйте дитині пояснити, як пов'язані між собою деякі поняття чи слова, як-от: дерево - будинок (Будинок можна побудувати з дерева, а ще у будинку стоять дерев'яні меблі; дерево може бути будинком для тварин.), сіль - ванна; інтернет - павутиння.

5. Шукайте красу довкола разом

Навіть поспішаючи із дому в дитячий садок чи навпаки, знайдіть час на мить зупинитися й разом із дитиною відшукати щось привабливе довкола. Це можуть бути найбуденніші речі. Приміром: «Який сьогодні білий сніг!», «Як красиво віддзеркалюється небо в цій калюжі», «На що тобі схожа ось та хмаринка?». Нехай слова «Поглянь, як гарно!» стануть девізом кожної вашої спільної прогулянки.

Час від часу, особливо коли вирушаєте в нові місця - парк на іншому кінці міста, у село - влаштовуйте фотополювання. Вручіть дитині телефон із фотокамерою й запропонуйте відзняти усе красиве, цікаве й незвичайне, що їй вдасться помітити. Удома перегляньте світлинки й порівняйте із тими, які робили раніше, - чим схожі й чим відрізняються місцини, які особливості має кожна з них.

